

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Plats: Lokal Södersjön, Kulturhuset

Tid: 08:30 - 12:15

§§ 60 - 72

Beslutande:

Morgan Bengtsson (S)
Rolf Jönsson (C)
Tommy Holmgren (SD)
Ingeborg Braun (S)
Patrik Krupa (M)

Ersättare för:Övriga deltagare

Isac Johansson, sekreterare
Irène Robertsson, kommunchef
Nadine Millbourn Lindhe, alkoholhandläggare (teams) § 61
Anna Blissing, fastighetssamordnare §§ 62-64
Anne Berntsson, entreprenadupphandlare §§ 62-63
AnnKristin Rådberg, teknisk chef §§ 62-63
Janni Hedlin, ställföreträdande socialförvaltningschef § 62
Miroslav Milurovic, socialnämndens ordförande § 62
Karin Nordvall, socialnämndens 1:e vice ordförande § 62
Glenn Bengtsson, gruppledare KD §§ 62-63
Öjvind Hatt, samhällsutvecklingschef §§ 64-66
Oskar Sandberg, planarkitekt § 64
Karoline Mattsson, miljösamordnare/landsbygdsutvecklare §§ 65-66
Mikael Särnevång, inköpssamordnare §§ 67-69
Linnea Persson, teknisk samordnare offentlig miljö § 70
Lorri Mortensen Mates, fritidschef § 70

Sekreterare: *Elektronisk underskrift*
Isac Johansson

Ordförande: *Elektronisk underskrift*
Morgan Bengtsson

Justerande: *Elektronisk underskrift*
Ingeborg Braun

Elektronisk underskrift

Anslagsbevis: Protokollet justeras elektroniskt och anslås på Olofströms kommuns digitala anslagstavla.

Ärendelista

- § 60 Godkännande av ärendelista
- § 61 Ansökan om stadigvarande serveringstillstånd X
till allmänheten
- § 62 Holjegården information om entreprenad
- § 63 Holjebadet information om entreprenad
- § 64 Återrapportering lokaliseringsstudie ny
högstadieskola
- § 65 Nya regler hantering av trädgårdsavfall
- § 66 Kommunal Energiplan
- § 67 Godkännande av förfrågningsunderlag
företagshälsovård
- § 68 Information - val av leverantör - kemtekniska
produkter, städmaterial, handskar, mjukpapper
och engångsmaterial
- § 69 Information - val av leverantör - måltidstjänster
- § 70 Nyttjanderättsavtal med Olofströms
bangolfklubb i Holje Park
- § 71 Återrapport gällande fråga om kommunalt
driftbolag inom omsorgen
- § 72 Information om Kriminalvårdens platskapacitet
2023-2032

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 60/2025

§ 60/2025 Godkännande av ärendelista

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Ärendelistan godkänns.

Ingeborg Braun (S) utses till justerare.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 62/2025

KS 2024/157

§ 62/2025 Holjegården information om entreprenad

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Anna Blissing, fastighetssamordnare, föredrar ärendet och informerar om projektet Holjegården. Avstämning av tidsplan och projektekonomi. Information om mindre förändringar/klargöranden i projektet. Det kommer även att finnas möjlighet att ställa frågor om projektet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Fastighetssamordnare A.B

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 63/2025

KS 2023/43

§ 63/2025 Holjebadet information om entreprenad

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Anna Blissing, fastighetssamordnare, föredrar ärendet och informerar om projektet Holjebadet. Avstämning av tidsplan och projektekonomi. Information om mindre förändringar/klargöranden i projektet. Det kommer även att finnas möjlighet att ställa frågor om projektet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Fastighetssamordnare A.B

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 64/2025

KS 2024/394

§ 64/2025 Återrapportering lokaliseringsstudie ny högstadieskolaKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige beslutar,**

Kommunfullmäktige beslutar att gå vidare med alternativ Högavångskolan.

Samhällsutvecklingsavdelningen ges i uppdrag att upprätta förslag till ny detaljplan på den valda platsen.

Tekniska avdelningen ges i uppdrag att avveckla, undersöka och därefter riva del av Högavångskolan.

Tekniska avdelningen ges i uppdrag att ta fram förstudie och kalkyl för en skola i enlighet med lokaliseringsstudien.

Reservation

Patrik Krupa (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag.

Yrkande

Tommy Holmgren (SD) yrkar på att gå vidare med alternativ Ekeryds förskola.

Patrik Krupa (M) yrkar enligt nedan:

En ny högstadieskola behöver byggas i Olofströms kommun. För att möjliggöra en ekonomiskt hållbar och kvalitativ lösning föreslår Moderaterna att KSAU beslutar att föreslå för Kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja en upphandling av en extern, privat aktör med erfarenhet av skolfastigheter.

Vi menar att kommunen bör fokusera på sitt kärnuppdrag – utbildning – och inte ta på sig rollen som fastighetsutvecklare. Genom att hyra skolan från en professionell aktör minskar den ekonomiska risken för kommunen, samtidigt som kvalitet och genomförbarhet säkerställs.

Inför upphandlingen bör inga beslut tas om slutlig lokalisering av skolan. Fyra huvudsakliga alternativ ska finnas med i upphandlingsunderlaget:

- Högavångsskolan
- Ekeryds förskola
- Toffelfabriken
- Flygfältet

Detta ger möjlighet att utvärdera både kostnader, genomförbarhet och pedagogiska konsekvenser innan slutlig plats fastställs.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 64/2025

KS 2024/394

Förslag till beslut: KSAU beslutar att föreslå för Kommunstyrelsen att ge förvaltningen i uppdrag att:

- Förbereda en upphandling av en ny högstadieskola i Olofström med extern aktör som byggherre och fastighetsägare.
- I upphandlingsunderlaget inkludera samtliga fyra lokaliseringsalternativ: Ekeryds förskola, Högavångsskolan, Flygfältet och Toffelfabriken.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Patrik Krupas (M) yrkande mot förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott följer förslag till beslut.

Ordförande ställer Tommy Holmgrens (SD) yrkande mot förslag till beslut och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott följer förslag till beslut att gå vidare med alternativ Högavångsskolan. Patrik Krupa (M) deltar inte i denna delen av beslutsgången.

Ärendebeskrivning

Oskar Sandberg, planarkitekt, föredrar ärendet.

Samhällsutvecklingsavdelningen fick av kommunstyrelsen den 16 april 2024 §49 i uppdrag att utreda möjliga lokaliseringar av ny högstadieskola.

Arbetet har utgått ifrån en skola för 400 elever med tillhörande ytor. I framtagandet av utredningen har representanter från utbildningsförvaltningen, kost-, samhällsutveckling-, städ- och tekniska avdelningen deltagit. Utredningen har kommit fram till sju olika platser som bedöms vara lämpliga för lokalisering av en skola för detta elevantal. Platserna har olika förutsättningar vilket medför olika tidsuppskattningar samt olika för och nackdelar. Bedömningen är utifrån de förutsättningar som finns idag att en ny skola kan stå klar för inflytt mellan vårterminen 2029 till vårterminen 2034 beroende på vilket alternativ som väljs.

Finansiering

Finansiering för de olika förslagen är ej utrett i detta skede till följd av att de olika alternativens förutsättningar skiljer sig åt.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Samtliga presenterade förslag bedöms vara fullvärdiga alternativ för en skola ur barnrätts- och jämställdhetsperspektiv. Perspektiven rekommenderas att studeras ytterligare i det fortsatta arbetet med utformning av skolan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Lokaliseringsstudie

Bilaga Samlade tidsplaner

Slutgiltigt beslut skickas till

Fastighetssamordnare A.B

Kvalitetsutvecklare D.S

Kostchef C.I

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 64/2025

KS 2024/394

Lokalvårdschef S.V
Planarkitekt O.S
Samhällsutvecklingschef Ö.H
Teknisk chef AK.R
Utbildningschef P.H

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 65/2025

KS 2024/1198

§ 65/2025 Nya regler hantering av trädgårdsavfallKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Olofströms kommun behåller bestämmelsen om förbud mot eldning av trädgårdsavfall mellan 1 april och 30 september med undantag för valborgseld den 30 april.

Bestämmelsen kommer att flyttas från de lokala ordningsföreskrifterna till renhållningsföreskrifterna.

Reservation

Rolf Jönsson (C) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Yrkande

Rolf Jönsson (C) yrkar på att lagstiftningen ska följas utan lokala ordningsföreskrifter eller renhållningsföreskrifter om eldning av trädgårdsavfall.

Beslutsgång

Ordföranden ställer Rolf Jönssons (C) yrkande mot förslag till beslut och finner att arbetsutskottet följer förslag till beslut.

Ärendebeskrivning

Karoline Mattsson, miljösamordnare/landsbygdsutvecklare, föredrar ärendet.

Tidigare information om ändringen i avfallsförordningen om eldning av trädgårdsavfall har varit att det från och med 1 januari 2024 råder totalt eldningsförbud av trädgårdsavfall. Dessa reglerna har nu ändrats så från och med den 18 februari 2025 gäller nedan:

"Kompostera avfallet på din fastighet, eller lämna avfallet på en uppsamlingsplats där det hämtas eller tas emot av kommunen.

Du får lov att elda trädgårdsavfall om:

- avfallet kommer från fastigheten eller närliggande fastigheter,
- eldningen sker i liten omfattning, och
- inte innebär mer än tillfällig eller liten störning i området.

Bor du i ett detaljplanerat område gäller också lokala regler som förbjuder eldning av trädgårdsavfall från 1 april till 30 september. Undantag gäller för valborgseld den 30 april.

Om du planerar att ordna en valborgseld vid en allmän sammankomst eller offentlig tillställning behöver du tillstånd enligt ordningslagen men ingen dispens hos Miljöförbundet.

Yttrande/Bedömning

I samband med att dessa reglerna ändrades den 18 februari 2025 så behöver eldningsförbudet i de lokala föreskrifterna om miljö och hälsa revideras precis som de lokala renhållningsföreskrifterna. Kommunen behöver därför bestämma vilken viljeinriktning de

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 65/2025

KS 2024/1198

lokala föreskrifterna ska ha så att dessa senare kan beslutas om. Vill kommunen ha ett totalt eldningsförbud året runt. Eller vill kommunen att det ska vara tillåtet att elda trädgårdsavfall inom detaljplanerat område mellan den 1 oktober och 31 mars.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms inte påverkas av informationen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Information angående förbud att elda trädgårdsavfall utan dispens

Slutgiltigt beslut skickas till

Miljösamordnare och landsbygdsutvecklare K.M

Samhällsutvecklingschef Ö.H

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 66/2025

KS 2025/1041

§ 66/2025 Kommunal EnergiplanKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Samhällsutvecklingsavdelningen ges i uppdrag att i samarbete med näringslivsavdelningen samt Olofströms Kraft AB ta fram en kommunal energiplan för Olofströms kommun.

Ärendebeskrivning

Karoline Mattsson, miljösamordnare/landsbygdsutvecklare, föredrar ärendet.

Kommunen ska ha en aktuell plan för tillförsel, distribution, produktion och användning av energi i kommunen enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439). Planen ska omfatta hela kommunens geografiska område. Lagen är från 1977 och under 2024 kom en ny vägledning för kommunernas energiplanering.

Tillgången till energi är en viktig förutsättning för att befintliga medborgare och näringsliv ska kunna utvecklas såväl som att kommunen ska kunna locka till nya medborgare och företag. Energitillgången är, utöver kommunens vardagliga behov, av stor vikt ur ett kris- och hållbarhets- såväl som totalförsvarsperspektiv. Detta genom att arbete för minskad sårbarhet i vår energiförsörjning gentemot omvärlden. Inom arbetet med energiplan kommer möjligheterna för minskning av kommunens energianvändning undersökas i syfte att spara på ekologiska såväl som ekonomiska resurser på sikt.

Energikontor Syd och Region Blekinge har via projektmedel nu möjlighet att stötta kommunen i arbetet med att ta fram en energiplan. Detta arbete sker kostnadsfritt för kommunen och kommer regleras via samarbetsavtal när det behövs. De övriga kommunerna i Blekinge har startat upp och kommit olika långt i respektive kommuners arbete med energiplanering.

Yttrande/Bedömning

En kommunal energiplan är avgörande för att säkerställa en hållbar, effektiv och framtidssäkrad energiförsörjning i Olofströms kommun. Genom att ta fram en tydlig plan kan kommunen och dess bolag arbeta strategiskt för att minska energiförbrukningen, öka andelen förnybar energi och bidra till klimatmålen.

En energiplan hjälper också till att identifiera möjligheter till energieffektivisering, vilket kan leda till minskade kostnader och en mer resilient energiförsörjning. Dessutom skapar den en gemensam riktning för kommunen, näringslivet och invånarna i arbetet för en hållbar utveckling.

Genom att ha en kommunal energiplan kan Olofströms kommun säkerställa en långsiktig och ansvarsfull energianvändning som gynnar både miljön och samhället.

Finansiering

Finansieringen kommer främst att innebära arbetstimmar från tjänstepersoner. Dokument som kan behövas för framtagandet av en energiplan kan finansieras via Energikontoret Syd och Region Blekinges projektmedel.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 66/2025

KS 2025/1041

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Alla medborgare i kommunen har rätt till energianvändning så Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet bedöms som neutralt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Slutgiltigt beslut skickas till

Samhällsutvecklingschef Ö.H

Miljösamordnare/landsbygdsutvecklare K.M

Näringslivsutvecklare K.S.R

Olofströms Kraft

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 67/2025

KS 2025/1053

§ 67/2025 Godkännande av förfrågningsunderlag företagshälsovård

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Förfrågningsunderlag godkänns för företagshälsovård.

Ärendebeskrivning

Mikael Särnevång, inköpssamordnare, föredrar ärendet.

Upphandlingsförfarande: Direktupphandling

Avtalstid: 2025-09-01 – 2027-08-31 med option på 1 + 1 år

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Förfrågningsunderlag företagshälsovård

Beslutet skickas till

Inköpssamordnare M.S

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 68/2025

KS 2024/2716

§ 68/2025 Information - val av leverantör - kemtekniska produkter, städmaterial, handskar, mjukpapper och engångsmaterial

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Mikael Särnevång, inköpssamordnare, föredrar ärendet.

Procurator AB har antagits som leverantör av kemtekniska produkter, städmaterial, handskar, mjukpapper och engångsmaterial.

Upphandlingsförfarande: Öppet förfarande

Övriga deltagare: Bromölla kommun, Sölvesborgs kommun och Miljöförbundet Blekinge Väst

Avtalstid: 2025-04-01 – 2027-03-31 med option på 1 + 1 år

Yttrande/Bedömning

Följande fyra anbud inkom:

- AllOffice Nordic AB
- Lyreco Sverige AB
- OneMed Sverige AB
- Procurator AB

Procurator AB lämnade det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet med bästa förhållandet mellan pris och kvalitet som grund.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 69/2025

KS 2025/328

§ 69/2025 Information - val av leverantör - måltidstjänster

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Mikael Särnevång, inköpssamordnare, föredrar ärendet.

Compass Group AB har antagits som leverantör av måltidstjänster.

Upphandlingsförfarande: Direktupphandling

Avtalstid: 2025-05-05 – 2026-12-31 med option på 1 + 1 år

Yttrande/Bedömning

Följande anbud inkom:

Compass Group AB

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 70/2025

KS 2024/2169

§ 70/2025 Nyttjanderättsavtal med Olofströms bangolfklubb i Holje ParkKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta,**

Avsluta befintligt nyttjanderättsavtal med Olofströms bangolfklubb.

Teckna ett 10-årigt avtal med Olofströms bangolfklubb för befintligt nyttjanderättsområde.

Teckna ett 10-årigt avtal med Olofströms bangolfklubb för utökning av nyttjanderättsområde.

Ärendebeskrivning

Linnea Persson, teknisk samordnare offentlig miljö, föredrar ärendet.

Olofströms bangolfklubb har för avsikt att ansöka om pengar hos allmänna arvsfonden för att möjliggöra en utbyggnad och förnyelse av sin anläggning. För att ha möjlighet att få bidrag från allmänna arvsfonden så behöver dem ha ett 10 årigt avtal med kommunen för att säkerställa att anläggningen kan finnas över tid.

Vid tecknande av ett nytt avtal behöver befintligt avtal avslutas i förtid, nuvarande avtal har cirka 2 år kvar på avtalstiden.

Yttrande/Bedömning

Kommunens tekniska samordnare och Fritidschef har under en längre tid haft dialog med Olofströms bangolfklubb om innehållet i det nya nyttjanderättsavtalet. Efter flera diskussioner har vi efter överenskommelse med bangolfklubben kommit fram till att ta fram två stycken avtal för nyttjanderättsområdet. Ett som avser befintlig yta som föreningen nyttjar, samt ett som berör den utökning som behövs vid ett beviljat bidrag från Allmänna arvsfonden. Avtalen är lite olika utformade för att möjliggöra att avtalet för utökningen inte behöver vara gällande under 10 år ifall investeringen inte genomförs.

Vid en jämförelse av innehållet det nya nyttjanderättsavtalet och det befintliga så är kioskbyggnaden på området inte reglerad i avtalet. Hur kioskbyggnaden skall hanteras är en fråga som fortsatt behöver utredas och eventuell upplåtelse eller överlåtelse av den behöver regleras i ett annat avtal.

Båda parter har kommit fram till ett avtal vi är överens om därför tycker teknisk samordnare och Fritidschef att avtal ska tecknas med bangolfklubben och att befintligt avtal ska sägas upp i förtid.

Finansiering

Avtalet innebär en intäkt till kommunen genom årlig ersättning för marken, cirka 5000 kronor/årigen.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Beslutet möjliggör för föreningsidrott som kan locka barn och unga att röra på sig och ha en meningsfull fritid.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 70/2025

KS 2024/2169

Befintligt nyttjanderättsavtal

Förslag nytt nyttjanderättsavtal

Förslag nytt nyttjanderättsavtal utökning

Slutgiltigt beslut skickas till

Fritidschef L.M.M

Teknisk samordnare L.P

Teknisk chef AK.R

Kommunchef I.R

Olofströms bangolfklubb

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 71/2025

KS 2022/1992

§ 71/2025 Återrapport gällande fråga om kommunalt driftbolag inom omsorgenKommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:**Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen kommunfullmäktige beslutar,**

Återrapporteringen godkänns i frågan om kommunalt driftbolag inom omsorgen.

Ärendebeskrivning

Iréne Robertsson, kommunchef, föredrar ärendet,

I en motion har Centerpartiet yrkat att frågan om ett driftsbolag i omsorgen utreds och att kontakt tas med Höganäs för att lära av deras erfarenheter samt att införa detsamma i Olofström om utredningens resultat ger positiva och verksamhetsmässiga effekter för Socialnämnden.

Socialnämnden har den 29 mars 2023, §47/2023, antagit en skrivelse som svar på motionen. Socialnämnden angav bl.a. följande i sitt yttrande.

Vi har tagit hjälp av kommunens momsexpert Ronny Peterson hos Refero. Han var i sin tur med och utredde frågan i såväl Höganäs som Bjuv och Tranås samt var deltog vid Höganäs bolagisering.

Höganäs kommun valde 2017 att bolagisera sin sociala omsorgsverksamhet.

Bakomliggande skäl till detta beslut var att tillskapa extra ekonomiska resurser samt bättre administrativa och styrningsfunktioner av verksamheten.

En bolagisering av kommunal verksamhet kan ha positiva effekter ur ett styrningsperspektiv. De fördelar med en bolagisering av organisatoriska skäl, som Höganäs kommun framhöll var att verksamheten och uppdraget tydliggörs och blir mer dedikerat. En bolagisering kan också innebära att nämnden och förvaltningen kan fokusera i större utsträckning på sin tillsynsroll medan driften av verksamheten sköts av bolaget.

Socialnämnden har i sitt svar angett att förutsättningarna för Olofströms kommun skiljer vad gäller att Olofström, till skillnad mot bland annat Höganäs, inte har fattat beslut om valfrihetssystemet, LOV.

Ärendet redovisades därefter till Kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige beslutade att utreda frågan om driftbolag i omsorgen och att kontakt ska tas med Höganäs.

Möte med Höganäs kommun

Kommunchef, Ekonomichef, HR-chef, Socialförvaltningschef och Äldreomsorgschef har genomfört möte med Höganäs kommundirektör Herman Crespin den 25 februari 2025.

Av mötet framgick följande.

Höganäs har även innan bolagiseringen drivit omsorgsverksamheten med överskott jämfört med budget. Genom att bolagisera har de uppnått flera positiva effekter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 71/2025

KS 2022/1992

Dels så finns möjligheten att återsöka en särskild ersättning med 6 % vid tjänsteförvärv för sociala tjänster med 6 % och dels så säkerställdes att överskottet var kvar i verksamheten till kommande år för att använda till exempelvis utvecklingsprojekt kommande år. Höganäs lyfte även fram möjligheten att sälja del av verksamheten till annan kommun. Kvalitetsmässigt så ökade kraven då det krävs godkännande från IVO för att få driva vård i bolagsform jämfört med i kommunal regi vilket då uppfattades som en kvalitetsförbättring.

När beslutet fattades om att bolagisera så ändrades inget rent praktiskt. Socialnämnden var tillika styrelse för bolaget och förvaltningschefen var tillika VD för bolaget. Medarbetarna var desamma och lokalerna likaså. Vid senaste valet frångick Höganäs frågan om personunion vad gäller de förtroendevalda. Därmed finns nu två politiska ledningar att förhålla sig till när det gäller omsorgen.

Höganäs ska nu införa LOV, Lag om valfrihetssystem, inom personlig assistans. Här är det dock oklart om det kommunala bolaget kommer att lämna anbud då kommunals avtal med privatägda bolag ser annorlunda ut och det därför är svårt för ett kommunalt bolag att konkurrera enligt Herman Crespin.

Ekonomichef Karl Andrae har i yttrande angett följande.

Systemet med kommunmoms (som ofta kallas Ludvikamoms utifrån att det länge var skattekontoret där som var ansvariga för hanteringen) kom till 1992. Syftet var att kommuner inte skulle drabbas av dold moms när de köpte tjänster från näringsidkare som inte var momspliktiga. De näringsidkare som avsågs var inom sjukvård, tandvård, social omvårdnad och utbildning. Eftersom näringsidkare inom dessa områden inte får lyfta ingående moms innebär det att deras kostnader för tjänsterna de erbjuder innehåller dold moms vilket belastade kommunerna och snedvred konkurrensen då det blev mer kostnadseffektivt för kommunerna att själva utföra dessa tjänster. Sedan 1992 får kommunerna därför lyfta 6% på fakturor för dessa tjänster inom kommunkontosystemet.

Skattemässiga risker:

Skatteverket kan ifrågasätta upplägget om det anses var konstruerat enbart för att lyfta moms utan en affärsmässig grund. Det kan leda till momsjusteringar och skattetillägg.

Social omvårdnad är undantagen från momsplikt. Om Skatteverket bedömer att bolaget tillhandahåller momsfri vårdtjänst snarare än beskattningsbara tjänster kan rätten att lyfta kommunmoms utebli.

Styrningsproblem:

När verksamheten läggs i ett bolag minskar den direkta politiska styrningen och insynen. Kommunallagens krav på insyn kan bli svårare att upprätthålla.

Ett bolag ska bedrivas enligt marknadsmässiga principer. Detta kan göra att ekonomi prioriteras över kvalitet och brukarens behov och kan då hamna i konflikt med kommunens sociala ansvar. De marknadsmässiga principerna motverkar också kommunens syfte att få en lägre kostnad.

Risk för kompetensförlust

Att flytta verksamhet från förvaltningen till ett bolag kan innebära att kommunal kompetens förloras. Kommunen kan få svårt att återta verksamheten om bolagiseringen inte fungerar som planerat.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 71/2025

KS 2022/1992

Juridiska och konkurrensrelaterade frågor

En kommun som gynnar sitt eget bolag genom att beställa tjänster där kan få kritik från andra aktörer på marknaden och riskerar att bryta mot konkurrenslagstiftningen.

Ekonomiska risker

Bolagisering medför administrativa kostnader som styrelsearbete, revision, rapportering. Dessa kostnader riskerar att äta upp den momsbesparing som var syftet från början. Det är helt enkelt inte säkert att momsbesparingen på 6% över tid motsvarar de kostnader och risker som bolagiseringen medför.

Övrig synpunkt

Skulle kommunen ändå välja att bolagisera för detta vill jag skicka med att bolaget bör läggas direkt under kommunen för att undvika att kommunkoncernen genom Holje Holding behöver lägga stora resurser på att ta fram redovisning enligt EU:s hållbarhetsrapportering CSRD vilket riskerar att bli mycket dyrt.

Bjuvs kommun har i rapport daterad 2019-08-20 hänvisat till ett material från Lisa Lundstedt och Sara Lundgren "Bolagisering av kommunal verksamhet – Centrala faktorer samt positiva och negativa aspekter utifrån ett situationssynsätt" Luleå Universitet 2012 samt Lisa Larsson "Varför driver kommuner bolag?" Göteborgs universitet. Tabellen är hämtad från Bjuvs rapport (s.3)

Yttrande/Bedömning

I denna återrappport har jag sammanfattat möjligheterna och konsekvenserna av att bolagisera den kommunala omsorgsverksamheten i Olofströms kommun, baserat på erfarenheter från Höganäs, ekonomichefens yttrande och ekonomiska samt juridiska överväganden. Till grund ligger då även Höganäs omfattande utredning och Bjuvs kommuns rapport gjordes 2019 och bygger delvis på material från 2012. Dock har tabellen från Bjuvs utredning och materialet i övrigt fortsatt relevans. Det finns vissa parametrar som skiljer beroende på om kommunen själv bedriver sin egen verksamhet i bolagsform eller om det är privat utövare alternativt att upphandling sker där det egna bolaget är en aktör.

I det fall bolaget köper de tjänster som behövs av kommunen och personerna har tillika uppdrag så begränsas kostnadsökningen med undantag av revision, bokslut, egna system etc.

När det gäller styrning och ledning så lyfts det upp både som en risk och som en fördel i ovan yttrande/möten/rapporter. Att som i Höganäsfallet fortsätta med samma nämnd/styrelse och samma förvaltningschef/VD bör inte påverka förmågan till styrning. Bolaget är helägt och styrningen densamma som i förvaltningen (Det har vid senaste valet skett en förändring i den politiska styrningen i Höganäs där det nu inte längre är personunion mellan Socialnämnd och bolagsstyrelse.)

Under förutsättning att det även fortsättningsvis är möjligt att eftersöka pengar så skulle det för Olofströms kommun innebära ca 10 miljoner kronor per år. Finns inte den möjligheten så innebär det ökade kostnader för kommunen. Även godkännandet från IVO medför extra administration och kan också medföra extra kostnader. Om vi har möjlighet att eftersöka pengarna så behöver vi också ha en beredskap på att förutsättningarna kan ändras och att det kan komma att påverka retroaktivt, dvs vi behöver ha den höjden i vår ekonomi. Utifrån ekonomichefens yttrande om att en förändring kan komma att ske så bör bolagiseringen inte

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 71/2025

KS 2022/1992

göras enbart utifrån ett ekonomiskt perspektiv – då den förutsättningen kan komma att förändras. Beslutet bör i så fall vila även på andra grunder.

En grundförutsättning för att genomföra bolagsbildningen är att det finns en välfungerande styrning och ledning med god kostnadskontroll och ett realistiskt pris vid köp av tjänst. Vid ett lågt aktiekapital kan ett mindre underskott leda till behov av att upprätta kontrollbalansräkning.

Höganäs kommun har efter sin bolagisering 2017 rapporterat flera positiva effekter, inklusive förbättrad ekonomisk styrning och ökad möjlighet att behålla överskott inom verksamheten. Bolagiseringen ledde även till att kvalitetskraven ökade, delvis på grund av krav från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Trots de möjliga fördelarna finns det flera risker och utmaningar att beakta. Skattemässiga risker inkluderar bland annat att Skatteverket ifrågasätter upplägget om det enbart syftar till att lyfta moms utan affärsmässig grund. Det finns också risker kopplade till ekonomiska och administrativa kostnader som kan uppstå vid bolagisering om bolaget börjar bygga upp en egen administration. Även i de fall som bolaget hanteras som en del av nämndens och förvaltningens övriga uppdrag så kommer ändå viss kostnad att tillkomma för revision och liknande. Om förutsättningarna för att återsöka pengar förändras, kan detta försämra de ekonomiska argumenten för bolagisering.

Sammanfattningsvis är min bedömning att - innan ett eventuellt beslut om bolagisering fattas, så bör Olofströms kommun säkerställa att det finns en robust styrnings- och ledningsstruktur samt klarhet i kostnadskontroll och prisstrukturer. Även om bolagisering kan erbjuda fördelar, är det viktigt att noggrant väga dessa mot de potentiella riskerna och kostnaderna. Beslutet bör inte enbart baseras på ekonomiska incitament, då dessa förutsättningar kan förändras. En noggrann planering är avgörande för att säkerställa att åtgärden gynnar kommunens långsiktiga mål och invånarnas behov.

Finansiering

Utredningen i sig påverkar inte kommunens kostnader och kräver ingen finansiering.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Ärendet är inte ett beslutsärende utan en rapport avseende att driva kommunal verksamhet, i detta fall, vård i bolagsform.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Slutgiltigt beslut skickas till

Socialnämnden

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 72/2025

KS 2025/1116

§ 72/2025 Information om Kriminalvårdens platskapacitet 2023-2032Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut:

Informationen tas till dagens protokoll.

Ärendebeskrivning

Kriminalvården har under 2023 tagit fram en rapport som utreder behovet av antalet häktes- och anstaltsplatser i Sverige. Sammanfattningsvis analyserar och prognostiserar rapporten behovet av platskapacitet inom svenska häkten och anstalter under perioden 2023-2032. Behovet påverkas av flera faktorer som antalet klienter, strafftider, lagändringar och infrastrukturella förändringar. Rapporten visar på ett kraftigt ökat behov av platser i både häkten och anstalter, men även på stora utmaningar i genomförandet av de planerade expansionerna.

Platsbehov och expansion

- Kriminalvården planerar att utöka med 4200 fasta platser fram till 2032.
- Av dessa är 1200 platser i häkten och 3000 platser i anstalter.
- I slutet av 2023 förväntas 1100 tidsbegränsade platser finnas.

Klientprognos

- Antalet fängelseklienter förväntas öka från cirka 6000 till 7300 år 2026.
- Ökningen beror bland annat på lagändringar som slopad straffrabatt för unga myndiga och skärpta straff för gängbrottslighet.

Utmaningar och osäkerheter

- Osäkert ekonomiskt läge, höjda räntor och inflation kan påverka expansionen.
- Prognosen innehåller osäkerhetsintervall där det faktiska behovet 2026 kan ligga mellan 5600 och 8900 klienter.
- Effekterna av Tidöavtalet, som kan öka behovet av fler platser, är inte inräknade i prognosen.

Strategiska åtgärder

- Vid nybyggnation ska bostadsrum dimensioneras för två intagna.
- Digitalisering av verksamheten för att effektivisera arbetet och förbättra säkerheten.
- Kompetensförsörjning och rekrytering ses som kritiska faktorer för att kunna hantera det ökade klientantalet.

Rapporten i sin helhet föreligger ärendet.

Finansiering

Ej aktuellt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

KSAU § 72/2025

KS 2025/1116

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnkonventionens grundkrav har beaktats och anses inte påverkas av beslutets karaktär.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Kriminalvårdens platskapacitet 2023-2032

Beslutet skickas till

Berörda

